

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, netto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toimintaympäristö

Maataloudessa eletään voimakasta rakennemuutoksen aikaa. Tilamäärä on vähentynyt yhteistoiminta-alueella kuluneen viiden vuoden aikana keskimäärin 50 tilalla / vuosi. Tilamäärän nopeasta vähentymisestä huolimatta tuotannon taso on säilynyt lähes ennallaan. Maatalousyrittäjien kannattavuus on sitä vastoin ollut viime vuodet heikko. Tilannetta on pahentanut viimeaikojen raju tuotantokustannusten nousu ja ettei kohonneita tuotantokustannuksia ole pystytty viemään maataloustuotteiden hintoihin. Osa viljelijöistä vastaa kiristyneisiin taloudellisiin edellytyksiin laajentamalla voimakkaasti tuotantoa. Osa jättää toimialan. Osalla tiloista puolestaan monipuolistetaan yritystoimintaa tai mennään palkkatyöhön tilan ulkopuolelle. Haasteelliset ajat ovat näkyneet myös viljelijöiden jaksamisongelmina.

Tilamäärämuutosta merkittävämpää maaseudun elinvoimaisuudelle on kuitenkin tuotannon keskittyminen niille alueille, joilla asianomaista tuotantoa on jo ennestään runsaasti. Paitsi alueittain tuotanto on keskittynyt myös tilojen välillä siten, että suurimpien tilojen osuus tuotannosta on kasvanut.

Työvoiman tarve tulee maaseudulla kasvamaan edelleen. Työvoiman lisätarve kohdistuu maatalouselinkeinoon kahtaalta; eläköitymisen kautta työvoimaa poistuu niin yrittäjistä kuin palkkatyöstä ja toisaalta tilakoon kasvu lisää ulkopuolisen työvoiman tarvetta.

Maaseudun kehittämisen suuria trendejä ovat ympäristö, ilmasto, kilpailukyky ja niihin liittyvät innovaatiot. Kiertotaloutta edistävät ratkaisut ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö tarjoaa valtavat mahdollisuudet. Taloudellisen kasvun aikaansaaminen edellyttää uudenlaisia tapoja toimia ja ajatella. Maaseudulla on potentiaalia niin biotalouden kuin luontomatkailun kehitykseen. Maaseutu tarjoaa ratkaisuja niin uudistumiseen, hyvinvointiin kuin ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Puhdas luonto, väljyys, viihtyisä ympäristö ja toimivat palvelut houkuttelevat maaseudulle uusia asukkaita ja muita kävijöitä.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Maataloustalouteen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita, sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resursien puitteissa sekä erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvalähtöisyyden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013 -pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaishenkilöstö	12,5	11,5	11,5	11	11
Vanhuuseläketapahtumat	1	0	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	1	0

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja vuodelle 2022 on budjetoitu 0,5 htv määräaikaista henkilöstöä.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Mittari	Tavoitetaso
Kehitetään aktiivisesti maatilataustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Osallistutaan maatalayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistävään kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.
Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen	Uuden maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvät koulutukset	Koulutuksiin osallistuminen	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava, osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon
Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen	Uuden ohjelmakauden toimeenpanon vuoksi-resursseja enemmän viranomaistehtäviin Jatketaan yhteistyön tiivistämistä sidosryhmien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Edellisen vuoden toimintamenot	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla, painopiste viranomaistehtävissä Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1 694	1 694	1650	1600	1550
Maksetut maataloustuet, M€	58	60	58	58	58
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatila / htv	178	188	179	180	180
- €/aktiivimaatila	338	335	354	345	367
- €/kasvuloikko	14,74	14,63	15,24	14,86	14,86
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	90,06	97,20	97,75	97,50	100
- €/maaseutualueen asukas	2,16	2,25	2,30	2,30	2,30

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Tuloslaskelma

11 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

181 MAASEUTUHALLINTO

	TP2020	TA2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
* Myyntituotot (ulk)	640 519	647 089	653 442	636 000	636 000
* Vuokratuotot (ulk)	3 390	5 000	7 730	8 000	8 000
** TOIMINTATUOTOT	643 909	652 089	661 172	644 000	644 000
* Henkilöstökulut	-583 613	-577 484	-592 407	-577 500	-577 500
* Muiden palv. ostot (ulk)	-23 442	-41 249	-46 001	-46 000	-46 000
* Palvelujen ostot (sis)	-36 482	-39 405	-36 653	-37 000	-37 000
* Aineet, tavarat ja tarv (ulk)	-8 502	-9 500	-9 472	-9 500	-9 500
* Avustukset	-2 897	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
* Muut kulut	-82 907	-81 000	-62 730	-58 000	-58 000
** TOIMINTAKULUT	-737 844	-758 639	-757 263	-738 000	-738 000
*** TOIMINTAKATE	-93 936	-106 550	-96 091	-94 000	-94 000

TOIMINTAKULUT KUSTANNUSPAIKOITTAIN TALOUSSUUNNITELMAKAUDELLE

	TP 2020	Ks 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Maas. viranom. palvelut	572 009	568 097	584 405	570 000	570 000
Kehittäminen	152 573	164 656	161 283	156 000	156 000
Muut palvelut	9 871	20 885	3 845	4 000	4 000

KUNTAOSUUEDET 2022

	Viranomais- palvelut	Yrit kehittä- minen	Muut	YHTEENSÄ
KAABI	23912	6358		30270
KUOPIO	267271	73464		340735
LEPPÄVIRTA	56588			56588
RAUTALAMPI	33897	8763	2009	44669
RAUTAVAARA	13163	2806		15969
SIILINJÄRVI	60656	33599	1836	96091
SUONENJOKI	38388	13285		51673
TERVO	14665	3938		18603
TUUSNIEMI	26975	7225		34201
VARKAUS	12967	5808		18775
VESANTO	30924	6036		36960

TA-TILASTO 2022

<i>Kunnan nimi</i>	Tilojen lkm	Kasvulohko- jen lkm	Kokonaispinta- ala, ha	Maksettu tuki € vuonna 2020	Tukihakemusten lkm	Asukas- luku
KAABI	61	1 850	2 571	2 003 123	384	2 808
KUOPIO	710	17 487	34 212	29 669 166	4 054	*26 474
LEPPÄVIRTA	198	3 945	5 592	3 756 285	819	9 387
RAUTALAMPI	101	2 211	4 342	3 607 832	561	3 053
RAUTAVAARA	39	761	1 541	1 326 666	241	1 561
SIILINJÄRVI	149	3 639	8 421	7 482 340	743	21 250
SUONENJOKI	124	2 743	4 478	3 195 777	531	6 938
TERVO	45	854	1 594	1 301 346	259	1 506
TUUSNIEMI	85	1 929	3 063	2 147 182	384	2 434
VARKAUS	47	836	1 131	723 677	173	*2 081
VESANTO	91	2 096	3 473	2 695 975	500	1 973
	1 650	38 351	70 418	57 939 377	8 649	70 078

*) maaseutualue